

ЦИФРОВІЗАЦІЯ СФЕРИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ

Розвиток цифрової економіки зробив можливим цифрову обробку бухгалтерської інформації та використання програмних засобів для ведення бухгалтерського обліку та складання бухгалтерської (фінансової) звітності. Поряд з цим, актуальним є безперервне оновлення і вдосконалення таких програмних засобів з урахуванням реформування самого бухгалтерського обліку, а також змін економічних умов, в яких функціонують організації. Слід зазначити, що, починаючи з інтеграції України в світовий економічний простір, система стандартів бухгалтерського обліку та фінансової звітності безперервно реформується і вдосконалюється. Причиною цього є як зміна економічних умов, так і той факт, що вітчизняна бухгалтерська система цілеспрямовано зближується з міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ). При цьому слід врахувати, що сама система МСФЗ також безперервно змінюється і це призводить до необхідності постійної адаптації національної системи бухгалтерських стандартів до оновлених міжнародних стандартів. В таких умовах застосування програмних продуктів для ведення бухгалтерського обліку та формування фінансової звітності ставить за мету забезпечення якісної та належної взаємодії між фахівцями з програмування та фахівцями з бухгалтерського обліку при розробці програмних продуктів.

Розвиток цифрової економіки призвів до появи нових об'єктів, які стали використовуватися в діяльності організацій. Зокрема, таким об'єктом виступає криптовалюта як своєрідний електронний засіб розрахунків. Розширення сфери застосування даного платіжного засобу ставить для організацій, які застосовують криптовалюту, завдання обліку та відображення в звітності цього нового об'єкта. Звертаємо увагу на недостатню вивченість даного об'єкта з точки зору його визнання, обліку та відображення в звітності.

Розвиток цифровізації економіки впливає і на облікові аспекти щодо вже відомих і давно використовуваних організаціями об'єктів.

Так, у зв'язку зі збільшенням можливостей цифрової обробки великих масивів інформації в діяльності організації посилюється роль таких видів нематеріальних активів, як бази даних (наприклад, клієнтські та ін.). Це обумовлює актуальність приділення більше уваги проблемам оцінки, обліку та відображення у фінансовій звітності таких об'єктів, як нематеріальні активи.

Подання звітності в електронному вигляді - це, по суті, простий переклад інформації з паперового на цифровий носій. При цьому зміст фінансової звітності, представленої в паперовому і цифровому вигляді, є ідентичним.

Однак сучасна цифрова техніка може надати великі можливості для представлення звітної інформації про діяльність організації, ніж просте копіювання даних паперових носіїв. Такі можливості забезпечуються на сьогоднішній день формуванням XBRL-звітності.

Цифрова економіка, яка зачіпає всі аспекти формування і використання фінансової звітності, актуалізує питання про те, в якій мірі при цьому зачіпаються якісні характеристики цієї звітності.

Очевидно, що цифровізація сфери бухгалтерського обліку безпосередньо впливає на його наступні основні аспекти:

- отримання, накопичення, зберігання та надання необхідної облікової інформації;
- систематизацію одержуваної облікової інформації;
- доступ до зібраної та систематизованої інформації.

Разом з тим, подальша цифровізація економіки, а, власне, і сфери бухгалтерського обліку неминуче буде пов'язана з необхідністю вирішення ряду питань, серед яких необхідно виділити наступні:

1. адаптація облікової політики та системи бухгалтерського обліку, виходячи з нових умов цифровізації і віртуалізації економічного простору;
2. враховуючи те, що чим вищий ступінь цифровізації економіки, тим більшою мірою дані стають економічним активом, очевидно, що в майбутньому виникне потреба у єдиній стандартизованій, формалізованій системі ідентифікації та обліку цифрового активу як об'єкта бухгалтерського обліку;
3. наявності достатньої кількості фахівців відповідної кваліфікації та ін.

Подальша цифровізація сфери бухгалтерського обліку в найближчій перспективі призведе до наступних процесів і явищ:

- підвищення якості та оперативності обліку;
- збільшення кількості нових об'єктів обліку;
- формування інноваційних методів оцінки нових об'єктів обліку;
- формування нових підходів до комплексного інтегрування різних видів обліку;
- вдосконалення застосовуваних цифрових технологій обліку.

Разом з тим, подальші процеси цифровізації економіки та безпосередньо системи бухгалтерського обліку підійматимуть вирішення ряду питань, обумовлених цифровою трансформацією системи економічних взаємовідносин.

Цифрова архітектура зміни обліково-аналітичного забезпечення управління має відповідати часовому контексту діяльності підприємства та його готовності до перетворень. Відповідно головною рисою стає своєчасність, що забезпечується необхідним обсягом інформації про стан та перспективи бізнесу без мінімізації ймовірних ризиків. Цифровізація має відбуватись не стихійно, а прораховано з чітким розумінням наслідків змін і нового проекту розвитку. В іншому випадку цифрові перетворення матимуть зворотній ефект – імітаційний розвиток, що спричиняє формування ризикованої моделі розвитку підприємства [1].

Таким чином, перспективи розвитку та впровадження у бухгалтерський облік цифрових технологій відповідає вимогам сьогодення, які продиктовані

цифровим розвитком економіки. Виникає нагальна потреба у формуванні належної нормативної бази, існуванні високих вимог щодо технічного забезпечення підприємства та відповідних вмінь і навичок професійних бухгалтерів та аудиторів.

Література:

1. Бочуля Т.В. Цифровий базис інноваційного розвитку обліково–аналітичного забезпечення управління підприємством. URL: <http://194.44.12.92:8080/jspui/bitstream/123456789/4627/1/%D0%91%D0%BE%D1%87%D1%83%D0%BB%D1%8F.pdf>